

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2941/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bpkf.II.132/2024/3. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kiss Szabolcs ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Kúria Bpkf.II.132/2024/3. számú végzése ellen.
- [2] 1.1. Az indítványozó által kifogásolt ügy előzménye a következő.
- [3] A Miskolci Törvényszék a 2018. április 19-én kihirdetett és – a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.379/2018/17. számú határozata folytán – 2019. február 5-én jogerőre emelkedett 10.B.12/2018/9. számú ítéletével az indítványozót bűnösnek mondta ki szexuális erőszak büntetében [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont]. Ezért őt a bíróság – mint különös visszaesőt – tizenkét évi fegyházbüntetésre és a közügyektől 10 évi eltiltásra ítélte, azzal hogy az indítványozó feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [4] A Kúria 2023. március 13-án meghozott Bfv.III.1.511/2022/4. számú végzésével az indítványozó védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt – mint törvényben kizártat – elutasította.
- [5] 1.2. Az indítványozó által kifogásolt ügy lényege a következő.
- [6] Az indítványozó védője a jogerős ítélettel szemben a Be. 637. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással nyújtott be perújítási indítványt.
- [7] A perújítási indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságok – az erre vonatkozó bizonyítási indítványt elutasítva – mellőzték három érdemi információval rendelkező tanú kihallgatását. Az indítványozó védője kifogásolta továbbá, hogy a bíróságok nem vizsgálták a sértett alkoholfogyasztását és hogy a sértett tudott-e az

indítványozóval szemben korábban folyt büntetőeljárásról. Indítványozta a három – az alapeljárásban a kihallgatás mellőzése miatt közjegyző előtti okiratba foglalt nyilatkozatot tevő – személy, továbbá két új tanú kihallgatását.

- [8] A Debreceni Ítéltábla a 2023. július 13-án meghozott Bpi.II.329/2023/6. számú végzésével elutasította a jogerős ítélettel szemben előterjesztett perújítási indítványát.
- [9] Az Ítéltábla szerint nem minősül új bizonyítéknak az, amit a bíróság az ügydöntő határozatának meghozatalánál figyelembe vett, a három megjelölt személy tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítvány ismételt előterjesztése pedig nem perújítási ok. Indokai szerint a perújítási eljárás nem azt célozza, hogy az alapper bírósága által feleslegesnek talált bizonyítást utóbb pótolja. {vö.: Ítéltábla végzése, Indokolás [14]-[15]}
- [10] Az Ítéltábla szerint a Be. alapján az indítványozónak kell rendelkezésre bocsátania vagy legalább megjelölnie a perújítás alapjául szolgáló bizonyítékot. A Be. lehetőséget biztosít a perújítási nyomozás elrendelésére, ha a perújítás megengedhetőségében való döntéshez bizonyítási eszköz felkutatása szükséges. Ez azonban arra az esetre vonatkozik, ha a bizonyíték alátámasztására szolgáló bizonyítási eszköz már rendelkezésre áll, csak azt nem vagy nem a törvény szerinti formában csatolja az indítványozó (például tanúvallomás helyett csak okiratba foglalt nyilatkozatot terjeszt elő). Emiatt az Ítéltábla szerint önmagában a két új tanú kihallgatásának indítványozása nem szolgálhat a perújítás elrendelésének alapjául. Emellett ugyanakkor az Ítéltábla szerint a két tanúvallomás rendelkezésre állása sem vezethetne perújításhoz, mert az azzal alátámasztani kívánt két körülményt az alapügyben eljáró bíróság vizsgálta. {vö.: Ítéltábla végzése, Indokolás [18]-[23]}
- [11] A perújítási indítványt elutasító döntéssel szemben az indítványozó védője fellebbezést jelentett be és indítványozta az ítéltábla végzésének megváltoztatását, a perújítás elrendelését. A fellebbezés szerint a megjelölt három személy nyilatkozata nem helyettesítheti ezen személyek tanúként történő kihallgatását, az abból származó adatok, tények önállóan, illetve az egyéb bizonyítékokkal való összevetés alapján megváltoztathatják a jogerős határozat szerinti tényállást. Hasonlóan a két új tanú kihallgatása a megállapított tényállás megváltoztatásához, az indítványozó felmentéséhez vezethet.
- [12] A Legfőbb Ügyészség a BF.1254/2023/3. számú átiratában a Debreceni Ítéltábla végzése ellen a védő által bejelentett fellebbezést alaposnak tartotta és indítványozta, hogy a Kúria a Debreceni Ítéltábla támadott végzését változtassa meg és a két új tanú kihallgatása céljából rendeljen el perújítási nyomozást.
- [13] A Kúria, mint másodfokú bíróság a 2024. május 23-án meghozott Bpkf.II.132/2024/3. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú bíróság perújítási indítványt elutasító végzését.

- [14] A Kúria szerint az alapügyben felmerült bizonyíték kizárólag akkor szolgálhat a perújítás alapjául, ha azt a bíróság nem vonta mérlegelési körébe, azonban nem tartoznak ez utóbbi körbe az alapügyben elvetett bizonyítási indítványok. A bizonyítási indítvány elutasítása ugyanis része a bizonyítékok értékelésének, mivel azt a bíróságok mérlegelés alá vonták és tartalmi értékelés után szükségtelennek találták, ami kioltja a bizonyíték újdonságát. {vö.: Kúria végzése, Indokolás [31]-[32]}
- [15] A Kúria szerint az Ítélet tábla helyesen hivatkozott arra, hogy a védő a két új tanú vallomását nem csatolta, csupán bizonyítási indítványt terjesztett elő az említettek kihallgatására. Ennek kapcsán pedig végzésében maradéktalanul vázolta a Kúria gyakorlatát és utalt arra is, hogy e bizonyítékok a védő által remélt tartalommal sem lennének alkalmasak perdöntő új tény megállapítására. A Kúria szerint a védő által feltételezett tartalmú vallomásokból ugyanazon bizonyítékok fakadnának, más forrásból. A perújítás megengedhetőségéhez azonban nem a bizonyítási eszköznek, hanem a bizonyítéknak kell újnak lennie. Ugyanaz a bizonyíték más forrásból, más bizonyítási eszköz révén nem új bizonyíték (BH 2020.266., BH 2011.305.). {vö.: Kúria végzése, Indokolás [35]-[37]}
- [16] 1.3. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Bpkf.II.132/2024/3. számú végzése ellen, az indítványozó az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészítette az indítványát.
- [17] Indítványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdései sérelmére hivatkozva kérte a Kúria döntésének megsemmisítését.
- [18] Indokai szerint a Kúria támadott döntését megelőző bírósági eljárások során sérült a fegyverek egyenlősége, valamint a védelemhez való joga, tekintettel a védelem bizonyítási indítványainak elutasítására, valamint a kirendelt védő elégtelen eljárására és ezzel összefüggésben az eljáró bíróság vélt mulasztásaira figyelemmel.
- [19] Az indítványozó hivatkozott a Legfőbb Ügyészség – a védő perújítási fellebbezését alaposnak tartó – átiratára. Álláspontja szerint az ügyészség belátta, hogy súlyos hiba történt az ügyészi rendszerben, mivel a korábbi álláspontot a legmagasabb szintű ügyészi szervezet felülbírálta.
- [20] Ezzel összefüggésben az indítványozó kifogásolta a Kúria döntésében foglalt azon megállapítást, miszerint a közjegyzői okirat, mint okirati bizonyíték bőven elégséges egy eljárásban és nem szükséges a nyilatkozatot tevők meghallgatása, esetleges szembesítése egyéb tanúkkal. Indokai szerint mindez sérti a terhelt védelemhez való jogát.
- [21] Az indítványozó szerint a Kúria figyelmen kívül hagyta a védelem és a vádhatóság azon egyértelmű és közös álláspontját, miszerint a perújítás keretein belül meg kell hallgatni a védelem és a terhelt által indítványozott tanúkat is, amely gyakorlatilag az egész eljárásban mellőzésre került. Ezen tanúk, vádlotti oldalon meglévő személyi bizonyítékok mellőzése megfosztotta a terheltől a védekezés lehetőségét és jogát, amely alapvetően sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát. Álláspontja szerint ezen

tanúk meghallgatása a terhelt felmentéséhez vezető utat jelenhetik, melyet a vádhatóság is kifejtett az indítványában.

- [22] Az indítványozó álláspontja szerint a Be. 637. §-ának alkalmazhatósága kizárólag az alkotmányos, Alaptörvényben rögzített jogok érvényesülése esetén értelmezhető, ugyanakkor az indítványozó oldalán egyetlen tanú meghallgatására sem kerül sor.
- [23] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [24] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [25] Alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani, a Kúria végzését kifogásoló indítvány határidőben érkezett.
- [26] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [27] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [28] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kizárólag a perújítási indítvány tárgyában meghozott másodfokú kúriai végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [29] A Kúriának – az Ítéletábra perújítási indítványt elutasító határozatát helybenhagyó – végzése olyan eljárást befejező döntés, amely az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz tárgyra lehet. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság ilyen esetben kizárólag a perújítási indítvány elbírálását elvégző bíróságok eljárásának, jogértelmezésének az alkotmányosságát, vagyis a perújítási indítvány tárgyában hozott bírósági döntések Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja {3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [17]; 3215/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [30] Az indítványozó jelen eljárást megelőzően nem nyújtott be alkotmányjogi panaszt a jogerős ítélettel szemben, erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta az indítványozónak az alapügyben hozott bírósági döntésekkel kapcsolatban állított kifogásait. [vö.: Ügyrend 32/A. § (3) bekezdés]
- [31] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyben – az alapügy terheltjeként – a perújítást kezdeményező fél volt.

- [32] 3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [33] Az Alkotmánybíróság az indítványozó tisztességes eljáráshoz és védelemhez való jogának sérelme kapcsán állítottakkal összefüggésben a következőkre mutat rá.
- [34] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {ld. pl. 3154/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 5/2020. (I. 29.) AB végzés, Indokolás [47]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes bírósági eljárás konkrét ismérveit. Így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik {ld. bővebben 3294/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [55]; 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [36] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a Be. 637. § (1) bekezdés a) pont esetében a perújítás megengedhetősége kérdésében döntést hozó bíróságok három egymásra épülő feltételt vizsgálnak meg: „[1.] a bejelentett bizonyíték újnak tekinthető, az alapügyben nem merült fel, vagy felmerült, de azt az eljáró bíróság nem értékelte, és [2.] az (ekként) újnak tekintendő bizonyíték alkalmas arra, hogy valamely tény – jogerős határozatban foglaltaktól – eltérő, vagy önmagában új tény megállapítását eredményezze, s végül [3.] az újnak tekintendő bizonyíték az eltérő, illetve új tény megállapítására alkalmassága folytán perdöntő jellegű, egyben azt is valószínűsíti, hogy lényegesen meg kell változtatni a jogerős határozat bűnösségre, vagy büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezését, illetve az eljárást meg kell szüntetni.” {vö. BH2021. 162.; 3163/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [26]} Bármely feltétel hiánya a perújítás elrendelésének akadálya.
- [37] A perújítás megengedhetősége feltételeinek vizsgálata viszont az eljáró bíróságok és nem az Alkotmánybíróság feladata. Következésképpen az Alkotmánybíróság nem

bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott bírósági döntés helyes volt-e. Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanis nem értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {ld. pl. 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14], legutóbb: 3256/2024. (VII. 5.) AB végzés, Indokolás [24]}.

- [38] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Kúria – az ügyiratokból kitűnően – a perújítás megengedhetőségét elutasító végzést helybenhagyó határozatában részletezte a perújítási indítvány elutasításának indokait, s rögzítette, hogy a perújítás megengedhetőségének feltételei a konkrét ügyben miért nem teljesültek. Önmagában az, hogy a Legfőbb Ügyészség átiratában a Debreceni Ítéltábla végzése ellen bejelentett fellebbezést alaposnak tartotta, nem eredményezi vagy támasztja alá a Kúria eljárásának vélt alaptörvény-ellenességét. S amint a Kúria kifogásolt határozat szerinti mérlegelés helyessége, úgy a Legfőbb Ügyészség átirat szerinti álláspontja sem képezi tárgyát, illetve adja alapját Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatának.
- [39] Következésképpen az indítványozó alkotmányjogi panasa az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdéseinek sérelme címén valójában és kizárólag az indítványozó számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikája, s a bírói mérlegelés támadását célozza.
- [40] Ennélfogva megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [41] 4. Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2025. június 30.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró